

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2017 M. SAUSIO 1 D.–2017 M. BALANDŽIO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ
LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA
(2017 m. sausio 1 d.–2017 m. balandžio 30 d.)

UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	4
2017 m. sausio 31 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje C-573/14	4
Dėl teistumo už vieną iš Pamatinio sprendimo 2002/475 1 straipsnio 1 dalyje numatytų teroristinių nusikaltimų kaip būtinos prieglobsčio nesuteikimo sąlygos	4
Dėl pabėgėlio statuso nesuteikimo sąlygos taikymo asmenims, kurie patys nėra teroro akto kurstytojai arba kitaip dalyvavę vykdant tokį aktą	5
2017 m. balandžio 4 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje C-544/15.....	6
Dėl trečiosios šalies pilietės, siekiančios atvykti studijuoti, neįleidimo į šalį visuomenės saugumo pagrindais	6
MUITINĖS VEIKLA	8
2017 m. kovo 16 d. prejudicinis sprendimas byloje C-47/16	8
Dėl kompetentingos muitinės klaidos išduodant A formos kilmės sertifikatą bei importuotojo pareigos tikrinti eksportuotoją, eksportuotojo pateiktų duomenų teisingumą	9
APMOKESTINIMAS	10
2017 m. vasario 9 d. prejudicinis sprendimas byloje C-21/16	10
Dėl tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinimo, kai prekių įgijėjas nėra įregistruotas PVM mokėtoju ir (ar) registruotas PVM informacijos mainų sistemoje (VIES)	10
APLINKOS APSAUGA	11
2017 m. kovo 30 d. prejudicinis sprendimas byloje C-335/16	11
Dėl atliekų turėtojų mokėjimo už jų komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą ne pagal faktinį, o galintį susidaryti šių atliekų kiekį.....	12
VARTOTOJŲ APSAUGA.....	13
2017 m. vasario 8 d. prejudicinis sprendimas byloje C-562/15	13
Dėl reklamos, kurioje lyginamos skirtingo dydžio ir formato parduotuvėse parduodamų prekių kainos	13
Dėl informacijos, kad parduotuvės, kuriose taikomos kainos lyginamos, yra skirtingo dydžio ir formato, vertinimo kaip esminės	13
2017 m. kovo 30 d. prejudicinis sprendimas byloje C-146/16	15
Dėl pareigos nurodyti duomenis apie prekybininką spausdintoje reklamoje, kai produktai parduodami interneto svetainėje ir joje galima lengvai sužinoti šią informaciją	16
ASMENS DUOMENŲ APSAUGA	17
2017 m. kovo 9 d. prejudicinis sprendimas byloje C-398/15	17
Dėl teisės būti pamirštam ir įmonių registre esančių asmens duomenų	18

***Pastaba.** Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ir Teisingumo Teismas, ESTT) procesinių sprendimų santraukos. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas neprisiima atsakomybės už šių procesinių dokumentų vertimus. Oficialius ir išsamius sprendimų tekstus galite rasti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto*

svetainėje <http://curia.europa.eu/> ir Europos Sąjungos teisės interneto svetainėje <http://eur-lex.europa.eu/>.

UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS**2017 m. sausio 31 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje C-573/14
*Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides prieš Mostafa Lounani***

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (OL L 304, 2004, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 96) (toliau – Direktyva 2004/83) 12 straipsnio 2 dalies c punkto ir 12 straipsnio 3 dalies išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Pabėgėlių ir asmenų be pilietybės generalinis komisaras, toliau – *Commissaire général*) ir Maroko piliečio Mostafa Lounani ginčą dėl jam taikytos pabėgėlio statuso nesuteikimo sąlygos dėl Jungtinių Tautų Organizacijos tikslams ir principams prieštaraujančių veiksmų (1 ir 2 punktai).

Pareiškėjas, iš Maroko į Vokietiją atvykęs M. Lounani, čia pateikė prieglobsčio prašymą, tačiau šis buvo atmestas. Tuomet jis atvyko į Belgiją ir apie 9 metus ten gyveno nelegaliai, kol Briuselio baudžiamųjų bylų teismas pripažino M. Lounani vienu iš teroristinės grupės „Maroko kovotojų islamistų grupė“ Belgijos padalinio vadovaujančių narių, taip pat pripažino kaltu dėl dalyvavimo organizuotoje grupėje, dokumentų klastojimo, suklastotų dokumentų panaudojimo, neteisėto buvimo šalyje ir skyrė jam šešerių metų laisvės atėmimo bausmę. Pareiškėjui Belgijos institucijoms pateikus prieglobsčio prašymą, Pabėgėlių ir asmenų be pilietybės generalinis komisaras (toliau – ir Komisaras), vadovaudamasis nacionaliniais teisės aktais ir Ženevos konvencijos 1 straipsnio F skirsnio c punktu, priėmė sprendimą nesuteikti M. Lounani pabėgėlio statuso, tačiau Užsieniečių ginčų taryba, kuriai pareiškėjas skundė Komisaro priimtu atsisakymus suteikti pabėgėlio statusą, su tokiu vertinimu nesutiko akcentuodama, kad teismas nuteisė M. Lounani dėl jo priklausymo teroristinei grupei, o ne dėl teroro aktų vykdymo ar dalyvavimo juos vykdant, ir nebuvo nustatyta konkrečiai teroristinei grupei jokios priskirtinos nusikalstamos veikos ar paties M. Lounani atliktų tokią individualią atsakomybę užtraukiančių veiksmų. Kasacinį skundą nagrinėjanti Valstybės Taryba pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Direktyvos 2004/83 tam tikrų nuostatų aiškinimo, atsižvelgiant į byloje susiklosčiusias aplinkybes (28–38 punktai).

Dėl teistumo už vieną iš Pamatinio sprendimo 2002/475 1 straipsnio 1 dalyje numatytų teroristinių nusikaltimų kaip būtinos prieglobsčio nesuteikimo sąlygos

Prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmuoju klausimu iš esmės siekė išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktas turi būti aiškinamas kaip reiškiantis, jog tam, kad būtų galima taikyti jame numatytą prieglobsčio nesuteikimo sąlygą, būtina, kad tarptautinės apsaugos prašytojas būtų nuteistas už vieną iš teroristinių nusikaltimų, numatytų Pamatinio sprendimo 2002/475 1 straipsnio 1 dalyje (40 punktas).

Teisingumo Teismas atkreipė dėmesį, kad iš Saugumo Tarybos rezoliucijos 1377 (2001) matyti, kad Jungtinių Tautų Chartijoje nurodytiems siekiams ir principams prieštarauja ne tik „tarptautinio teroro aktai“, bet ir „tarptautinio teroro aktų finansavimas, planavimas ir rengimas, kaip ir bet kokia kita pagalba šiuo atžvilgiu“. Be to, remiantis Saugumo Tarybos rezoliucija 1624 (2005) darytina išvada, kad „Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujantys veiksmai“ neapsiriboja vien „teroro aktais, metodais ir praktika“. Iš tikrųjų ja Saugumo Taryba ragina visas valstybes, vadovaujantis joms pagal tarptautinę teisę tenkančiais įsipareigojimais, kovojant su terorizmu nesuteikti prieglobsčio „asmenims, kurie teikia finansinę paramą, padeda organizuoti, rengti ar vykdyti teroro aktus, prisideda prie jų, dalyvauja juos vykdant arba stengiasi juose dalyvauti, arba slepia juos įvykdžiusius asmenis“, ir patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn. Be to, šios rezoliucijos 1 punkto c papunktyje valstybės raginamos nesuteikti prieglobsčio asmenims, apie kuriuos turima patikimos ir svarbios informacijos, kad pagrįsta manyti, jog jie kalti dėl kurstymo įvykdyti teroro aktą ar aktus. Remdamasis tuo Teisingumo Teismas darė išvadą, kad Ženevos konvencijos 1 straipsnio F skirsnio c punkte ir Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punkte pateikta sąvoka „Jungtinių Tautų Organizacijos siekiams ir principams prieštaraujantys veiksmai“ negali būti

aiškinama kaip apimanti tik Saugumo Tarybos rezoliucijose nurodytų teroro aktų (toliau – teroro aktai) vykdymą (46–48 punktai).

Dėl pabėgėlio statuso nesuteikimo sąlygos taikymo asmenims, kurie patys nėra teroro akto kurstytojai arba kitaip dalyvavę vykdant tokį aktą

Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos Teisingumo Teismas nusprendė nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekė išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktas ir 12 straipsnio 3 dalis aiškintini taip, kad tokiam dalyvavimui teroristinės grupės veikloje, dėl kurio nuteistas atsakovas pagrindinėje byloje, gali būti taikoma šiose nuostatose numatyta prieglobsčio nesuteikimo sąlyga, nors atitinkamas asmuo nevykdė, nepadėjo, nebandė ir negrasino įvykdyti teroro aktų (62 punktas).

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pareiškėjas kaip vadovas dalyvavo teroristinės grupės Belgijos padalinio veikloje, t. y. teikė šiai grupei logistinę paramą, be kita ko, padėdamas materialiai ar intelektualiai, klastodamas pasus ir neteisėtai juos perduodamas, taip pat aktyviai dalyvaudamas siunčiant savanorius į Iraką. Nors nebuvo konstatuota, kad M. Lounani pats vykdė teroro aktus, kurstė juos vykdyti kitus ar dalyvavo juos vykdant, vis dėlto, kaip jau buvo nurodyta, „Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujantys veiksmai“ neapsiriboja vien teroro aktais (63–66 punktai).

Teisingumo Teismo nuomone, valstybės privalo užkirsti kelią asmenų, keliaujančių į kitą nei jų gyvenamosios vietos arba pilietybės valstybę, kad vykdytų, planuotų arba rengtų teroro aktus, verbavimui, organizavimui, vežimui ar aprūpinimui ir nutraukti šiuos veiksmus. Taigi Teisingumo Teismas darė išvadą, kad Direktyvos 2004/83/EB 12 straipsnio 2 dalies c punkte numatyta pabėgėlio statuso nesuteikimo sąlyga gali būti taikoma ne tik faktiškai teroro aktus vykdančioms asmenims, bet ir asmenims, kurie verbuoja, organizuoja, veža ar aprūpina asmenis, keliaujančius į kitą nei jų gyvenamosios vietos arba pilietybės valstybę, kad vykdytų, planuotų arba rengtų teroro aktus. Kitaip sakant, nereikalaujama, kad tarptautinės apsaugos prašytojas būtų buvęs teroro akto kurstytojas arba kitaip būtų dalyvavęs vykdant tokį aktą. Dalyvavimas teroristinės grupės veikloje gali apimti įvairius skirtingo pavojingumo veiksmus (68–71 punktai).

Šiomis aplinkybėmis kompetentinga atitinkamos valstybės narės valdžios institucija Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktą gali taikyti tik kiekvienu konkrečiu atveju įvertinusi jai žinomas tiksliai faktines aplinkybes, siekdama nustatyti, ar yra rimtų priežasčių manyti, kad suinteresuotojo asmens, kuris, be kita ko, atitinka kriterijus, kad gautų pabėgėlio statusą, padaryti veiksmai patenka į nesuteikimo sąlygos taikymo sritį. Ar tokie veiksmai, kuriuos atlikęs kaltinamas M. Lounani, gali būti pripažinti Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujančiais veiksmais, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktą, arba tokių veiksmų kurstymu arba kitokiu dalyvavimu juos atliekant, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 12 straipsnio 3 dalį, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad galutinį tarptautinės apsaugos prašymo vertinimą privalo atlikti kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, o nacionaliniai teismai turi šio vertinimo kontrolės jurisdikciją (72–73 punktai).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendė:

1. Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktas turi būti aiškinamas kaip reiškiantis, jog tam, kad būtų galima taikyti jame numatytą pabėgėlio statuso nesuteikimo sąlygą, nebūtina, kad tarptautinės apsaugos prašytojas būtų nuteistas už teroristinius nusikaltimus, numatytus 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu 1 straipsnio 1 dalyje.

2. Direktyvos 2004/83 12 straipsnio 2 dalies c punktas ir 12 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinami taip, kad dalyvavimas teroristinės grupės veikloje, dėl kurio nuteistas atsakovas pagrindinėje byloje, gali pateisinti sprendimą nesuteikti pabėgėlio statuso, net jei neįrodyta, kad atitinkamas asmuo vykdė, padėjo, kėsinosi ir grasino įvykdyti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijose apibrėžtų teroro aktus. Konkrečiai vertinant aplinkybes, kurios leistų nustatyti, ar yra svarbių priežasčių manyti, kad asmuo pripažintas kaltu dėl Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujančių veiksmų, tokių veiksmų kurstymo arba kitokio dalyvavimo juos vykdant, ypač svarbi aplinkybė, kad šis asmuo valstybės narės teismų buvo nuteistas už dalyvavimą teroristinės grupės veikloje, taip pat išvada, kad jis buvo šios grupės vadovas, ir nebūtina nustatyti, ar šis asmuo kurstė teroro aktus ar kitaip dalyvavo juos vykdant.

[Prieiga internete](#)**2017 m. balandžio 4 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje C-544/15
*Sahar Fahimian prieš Bundesrepublik Deutschland***

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvos 2004/114/EB dėl trečiosios šalies piliečių įleidimo studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais sąlygų (OL L 375, 2004, p. 12) (toliau – Direktyva 2004/114) 6 straipsnio 1 dalies d punkto išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Sahar Fahimian ir *Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinė Respublika) ginčą dėl atsisakymo išduoti jai vizą studijų tikslais (1 ir 2 punktai).

Pareiškėja Irano pilietė S. Fahimian, turinti Šarifo technologijos universiteto (toliau – ir SUT) suteiktą informacinių technologijų srities magistro laipsnį, Vokietijos ambasadoje Teherane pateikė prašymą išduoti vizą studijuoti doktorantūroje Darmštato technikos universitete Darmštato pažangių saugumo tyrimų centre pagal projektą „Patikimos įterptosios ir mobiliosios sistemos“. S. Fahimian prie prašymo pridėjo pažymą apie priėmimą studijuoti šiame universitete. Jos mokslinių tyrimų objektas – „nuo mobiliųjų sistemų saugumo, visų pirma, įsilaužimo į išmaniuosius telefonus nustatymo, iki saugos protokolų“, o minėtame projekte S. Fahimian skirta užduotis „atrasti naujų efektyvių ir veiksmingų išmaniųjų telefonų apsaugos mechanizmų atsižvelgiant į žinomus apribojimus dėl riboto energijos kiekio, ribotų kompiuterijos išteklių ir riboto dažnių juostos pločio.“ Doktorantūros studijoms finansuoti minėtas mokslinių tyrimų centras S. Fahimian skyrė doktorantūros stipendiją (17–20 punktai).

Vokietijos ambasada atmetė S. Fahimian prašymą išduoti vizą. Byloje nurodyta, kad padėtis Irane pateisino nuogąstavimus, kad S. Fahimian žinios, įgytos gyvenant šalyje studijų tikslais, vėliau grįžus į kilmės šalį gali būti panaudotos kitais tikslais. Tarptautinėje bendruomenėje pripažįstama SUT veiklos vykdant mokslinius tyrimus kariniais tikslais Irane svarba. Šios veiklos pobūdis paskatino Sąjungos teisės aktų leidėją 2012 m. gruodžio 21 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1264/2012, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 267/2012 dėl ribojamųjų priemonių Iranui (OL L 356, 2012, p. 55), šį universitetą pirmą kartą įtraukti į Reglamento Nr. 267/2012 IX priede nurodytų subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą. Europos Sąjungos Bendrasis Teismas įtraukimą į sąrašą panaikino 2014 m. liepos 3 d. Sprendimu *Sharif University of Technology / Taryba* (T-181/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:607). Sąjungos teisės aktų leidėjas minėtą universitetą vėl įtraukė į šį sąrašą įgyvendinimo reglamentu Nr. 1202/2014. Pakartotinį įtraukimą pagrindė glaudus ir įrodytas ryšys tarp šio universiteto ir Irano režimo karinėje ar su ja susijusiose srityse. Atsakovės pagrindinėje byloje nuomone, neatmestina, kad net ir po studijų SUT gavusi diplomą S. Fahimian ir toliau palaikys ryšius su šiame universitete dirbančiais asmenimis. Be to, buvo baiminamasi, kad S. Fahimian per studijas Vokietijoje įgytos žinios taip pat galėtų būti panaudotos Irane vidaus represijų tikslais arba apskritai pažeidžiant žmogaus teises. Technologijas, dėl kurių S. Fahimian vykdytų mokslinių tyrimų projektą, Irano valdžios institucijos galėtų panaudoti gyventojų stebėjimo tikslais (21–26 punktai).

Taigi šalis nesutarė dėl to, ar visuomenės saugumo motyvai, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktą, draudžia S. Fahimian įsileisti į Vokietijos teritoriją. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejojo, ar šiuo atveju pagrįstai buvo remiamasi Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktu. Atsakovė pagrindinėje byloje nenurodė jokios konkrečios aplinkybės, susijusios su pareiškėjos elgesiu arba jos ryšiais su tam tikrais asmenimis, be to, ji nepaaiškino, kaip galima susieti pareiškėjos per doktorantūros studijas įgytus gebėjimus ir galimą vėlesnį jų panaudojimą piktnaudžiaujant (27 punktas).

Dėl trečiosios šalies pilietės, siekiančios atvykti studijuoti, neįleidimo į šalį visuomenės saugumo pagrindais

Prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo dviem klausimais, kuriuos Teisingumo Teismas nusprendė nagrinėti kartu, iš esmės siekė išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktą reikia aiškinti taip, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, į kurias trečiosios šalies pilietis kreipiasi su prašymu studijų tikslais išduoti vizą, vertindamos, ar šis pilietis kelia grėsmę visuomenės saugumui, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi plačią diskreciją, kuriai taikoma tik ribota teisinė

kontrolė, ir ar minėtos institucijos turi teisę nesuteikti prašomos vizos tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje.

Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvos 2004/114 12 straipsnį trečiosios šalies studentams leidimas gyventi turi būti išduodamas, kai tenkinamos bendrosios ir specialiosios sąlygos, kurių baigtinis sąrašas pateiktas šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose. Valstybės narės negali nustatyti papildomų, be tų, kurios numatytos Direktyvos 2004/114 6 ir 7 straipsniuose, trečiosios šalies piliečių įleidimo studijuoti sąlygų, nes tai prieštarautų šia direktyva siejamiems tikslams. Vis dėlto Direktyvoje 2004/114 kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms suteikiama diskrecija vertinti, ar tenkinamos šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose numatytos bendrosios ir specialiosios sąlygos ir, be kita ko, ar motyvai, susiję su grėsme visuomenės saugumui, draudžia įleisti atitinkamą trečiosios šalies pilietį (33, 36, 37 punktai).

Dėl sąlygos, susijusios su grėsmės visuomenės saugumui buvimu, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, priešingai nei, pavyzdžiui, kalbant apie 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB 27 straipsnio 2 dalį, pagal kurią reikalaujama, kad visuomenės saugumo sumetimais priimta priemonė būtų pagrįsta tik atitinkamo asmens elgesiu, o jo elgesys keltų „tikrą [, esamą] ir pakankamai rimtą pavojų“ šiam pagrindiniam visuomenės interesui, iš Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punkto, taikomo atsižvelgiant į šios direktyvos 14 konstatuojamąją dalį, matyti, kad galima atsisakyti įleisti į šalį trečiosios šalies pilietį, jeigu kompetentingos nagrinėti šio piliečio prašymą išduoti vizą nacionalinės institucijos, įvertinusios faktus, mano, kad jis kelia – kad ir „potencialią“ – grėsmę visuomenės saugumui. Atliekant šį vertinimą galima atsižvelgti ne tik į asmeninį pareiškėjo elgesį, bet ir į kitus aspektus, pavyzdžiui, susijusius su jo profesine karjera. Atliekant individualios prašymą pateikusių asmens padėties vertinimą gali būti išsamiai tikrinama šio asmens asmenybė, jo integracija gyvenamosios vietos šalyje, tos šalies politinė, socialinė ir ekonominė situacija, taip pat grėsmė, kurią minėto asmens priėmimas studijuoti atitinkamos valstybės narės teritorijoje gali kelti visuomenės saugumui atsižvelgiant į pavojų, kad šio asmens studijuojant įgytos žinios vėliau galėtų būti panaudotos jo kilmės valstybėje visuomenės saugumui kenkiantiems tikslams. Toks išsamus vertinimas reikalauja prognozuoti, kaip elgsis prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo ir, be kita ko, turi būti pagrįstas išsamiais žiniomis apie jo gyvenamosios vietos šalį, įvairių dokumentų analize ir šio asmens pareiškimais (40, 41 punktai).

Nagrinėjant įleidimo sąlygas, niekas nekliaudo pagal Direktyvos 2004/114 15 konstatuojamąją dalį kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms reikalauti visų įrodymų, kurių reikia prašymo priimti pagrįstumui įvertinti. Atsižvelgiant į tai, jeigu informacijos, pateiktos prašymui dėl vizos pagrįsti, nepakanka, kad būtų įvertinta galima grėsmė visuomenės saugumui, minėtos institucijos gali, kaip matyti iš šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalies, pareikalauti, kad vizos prašantis asmuo pateiktų papildomos joms reikalingos informacijos (44 punktas).

Dėl kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų turimos diskrecijos taikant Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktą teisminės kontrolės Teisingumo Teismas sprendė, kad nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į įrodinėjimo pareigos pasiskirstymą, aprašytą pirmesniame punkte, turi visų pirma įvertinti, ar ginčijamas sprendimas buvo grindžiamas pakankamai svariais faktais. Be to, kadangi kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi plačią diskreciją vertinti faktus, teisminė kontrolė, kiek tai susiję su šiuo vertinimu, apima tik patikrinimą, ar jį atliekant nepadaryta akivaizdžių klaidų. Ši kontrolė, be kita ko, turi apimti ir patikrinimą, ar laikytasi procedūrinių garantijų, turint galvoje, kad šiam aspektui tenka esminė reikšmė. Tarp šių garantijų taip pat yra valdžios institucijų pareiga atidžiai ir nešališkai išnagrinėti visas konkrečiu atveju svarbias aplinkybes ir pareiga pakankamai motyvuoti savo sprendimą, kad nacionalinis teismas, nagrinėdamas Direktyvos 2004/114 18 straipsnio 4 dalyje numatytą skundą, galėtų patikrinti, ar būta faktinių ir teisinių aplinkybių, nuo kurių priklauso diskrecijos įgyvendinimas. Dėl pastarojo aspekto pažymėtina, kad, remiantis Direktyvos 2004/114 14 konstatuojamąja dalimi, atsisakymas priimti studijuoti trečiosios šalies pilietį turi būti grindžiamas „deramai pagrįstomis priežastimis“ (45, 46 punktai).

Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nagrinėdamas S. Fahimian skundą dėl Vokietijos institucijų sprendimo nesuteikti jai studijų tikslais prašomos vizos, Teisingumo Teismo vertinimu, turi atsižvelgti į visus šio asmens situacijos aspektus. Ypač reikšminga, atsižvelgiant į Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktą, yra aplinkybė, kad S. Fahimian baigė studijas SUT, kuris buvo ir tebėra įtrauktas į Reglamento Nr. 267/2012 IX dalyje nurodytų subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, ir kad tyrimai, kuriuos ji per doktorantūros studijas ketina atlikti Vokietijoje, susiję su jautria informacinių technologijų saugumo sritimi. Tas pats pasakytina apie papildomą informaciją, kurią turi kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos ir kuri pagrindžia nuogąstavimą,

kad S. Fahimian Vokietijoje įgytos žinios vėliau gali būti panaudotos piktnaudžiaujant, pavyzdžiui, renkant konfidencialią informaciją Vakarų valstybėse, vidaus represijų tikslais arba apskritai pažeidžiant žmogaus teises, t. y. tikslais, kurie nesuderinami su visuomenės saugumo išsaugojimu (47–49 punktai).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendė:

Direktyvos 2004/114 6 straipsnio 1 dalies d punktas turi būti aiškinamas taip, kad trečiosios šalies piliečio prašymą studijų tikslais išduoti vizą nagrinėjančios kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi plačią diskreciją, atsižvelgdamos į visus reikšmingus šio asmens situacijos aspektus, patikrinti, ar jis kelia – kad ir potencialią – grėsmę visuomenės saugumui. Ši nuostata taip pat turi būti aiškinama kaip nekliudanti kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms neįleisti į atitinkamos valstybės narės teritoriją tokiais tikslais trečiosios šalies piliečio, turinčio universiteto, kuriam dėl jo svarbaus ryšio su Irano vyriausybe karinėje arba su ja susijusiose srityse taikomos Sąjungos ribojamosios priemonės, diplomą ir šioje valstybėje narėje ketinančio atlikti tyrimus visuomenės saugumui jautrioje srityje, jeigu šių institucijų turima informacija pagrindžia nuogąstavimus, kad žinios, kurių šis asmuo įgis atlikdamas tyrimus, vėliau galės būti panaudotos su visuomenės saugumu nesuderinamais tikslais. Nacionalinis teismas, kuriam pateiktas skundas dėl kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų sprendimo neišduoti norimos vizos, turi patikrinti, ar šis sprendimas grindžiamas pakankamais motyvais ir pakankamai svariais faktais.

[Prieiga internete](#)

MUITINĖS VEIKLA

2017 m. kovo 16 d. prejudicinis sprendimas byloje C-47/16 Byloje *Valsts ieņēmumu dienests* prieš „*Veloserviss*“ SIA

Apžvelgiamoje byloje prašymas priimti prejudicinį sprendimą buvo pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2700/2000 (toliau – Muitinės kodeksas), 220 straipsnio 2 dalies b punkto¹ išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Latvijos mokesčių administratoriaus ir „*Veloserviss*“ SIA ginčą dėl apmokestinimo importo muitu ir PVM su delspinigiais vykdant muitinės deklaracijos tikrinimą išleidus prekes (1 ir 2 punktai).

2007 m. gegužės 17 d. *Veloserviss* į Europos Sąjungą importavo Kambodžos kilmės dviračius, ketindama juos išleisti į laisvą apyvartą. Remdamasi 2007 m. vasario 16 d. Kambodžos vyriausybės išduotu kilmės sertifikatu *Veloserviss* nemokėjo nei muitų, nei PVM. 2008 m. mokesčių administratorius atliko laikotarpio, kuriuo importuoti aptariamai dviračiai, pirmąjį tikrinimą išleidus prekes. Kadangi nebuvo nustatytas joks su jais susijęs pažeidimas, *Veloserviss* įvykdė po šio tikrinimo priimtą sprendimą. 2010 m. mokesčių administratorius gavo informacijos iš Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF), kad Kambodžos vyriausybės išduotas aptariamų prekių kilmės sertifikatas neatitiko Sąjungos teisės nuostatų reikalavimų. Remdamasis šia informacija, mokesčių administratorius atliko antrą tikrinimą išleidus prekes, susijusį su *Veloserviss* pateiktu bendroju administraciniu dokumentu, ir nustatė, kad minėtoms prekėms buvo nepagrįstai netaikyti muitai. 2010 m. liepos 23 d. sprendimu mokesčių administratorius nurodė sumokėti muitus bei PVM ir delspinigius (16–21 punktai).

Ginčui dėl tokio mokesčių administratoriaus sprendimo pasiekus teismą, šis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu išaiškinti, ar Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal šią nuostatą importuotojas gali remtis teisėtai lūkesčiais, siekdamas užginčyti paskesnę atsižvelgimą į importo muitus ir teigdamas, kad veikė sąžiningai, tuo atveju, kai ne tik eksportuotojas pateikė eksporto valstybės muitinei klaidingą informaciją, be kita ko, apie tikrąją sąnaudų kilmę ar atitinkamų prekių sudedamųjų dalių vertę, bet ir pati muitinė padarė klaidą, išduodama atitinkamą A formos kilmės sertifikatą, arba tuo atveju, kai šis importuotojas nepatikrino

¹ „Apmokestinamas asmuo gali įrodyti, jog buvo sąžiningas, jeigu yra akivaizdu, jog vykdydamas atitinkamas operacijas jis dėjo visas pastangas, kad įvykdytų visas preferencinio režimo taikymo sąlygas.

Vis dėlto apmokestinamas asmuo negali įrodyti, jog buvo sąžiningas, tuo atveju, kai Europos Komisija Europos [Sąjungos] oficialiajame leidinyje paskelbia pranešimą, kuriame teigiama, kad yra abejonių dėl tinkamo preferencinių susitarimų taikymo jas gaunančioje [jais besinaudojančioje] šalyje.“

aplinkybių, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė šį sertifikatą, pavyzdžiui, prekių sudedamųjų dalių sertifikatą ar eksportuotojo indėlio gaminant prekes (22 punktas).

Dėl kompetentingos muitinės klaidos išduodant A formos kilmės sertifikatą bei importuotojo pareigos tikrinti eksportuotoją, eksportuotojo pateiktų duomenų teisingumą

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto tikslas – apsaugoti apmokestinamojo asmens teisėtus lūkesčius, kiek tai susiję su visos informacijos, pateiktos sprendime išieškoti muitus arba jų neišieškoti, pagrįstumu (23 punktas). Tačiau aptariamoje nuostatoje numatyta apsauga taikoma tik tada, jei kompetentingos institucijos „pačios“ sukuria pagrindą šiems lūkesčiams (27 punktas). Teisė j tai, kad muitas nebūtų išieškotas išleidus prekes, suteikia tik dėl kompetentingų institucijų aktyvių veiksmų atsiradusios klaidos (28 punktas). Tai reiškia, jog Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto trečios pastraipos negalima aiškinti taip, kad tai, jog eksporto valstybės muitinė išdavė neteisingus A formos kilmės sertifikatus, yra „pačios“ muitinės padaryta klaida, jeigu šie sertifikatai buvo išduoti remiantis neteisingais eksportuotojo pateiktais faktais, nebent, be kita ko, akivaizdu, kad muitinė žinojo ar turėjo žinoti, jog prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų (29 punktas).

Taigi, kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, jeigu eksporto valstybės muitinė padarė klaidą, išduodama A formos kilmės sertifikatą, ir ši klaida padaryta dėl to, kad eksportuotojas muitinei pateikė netikslią informaciją, be kita ko, apie tikrąją sąnaudų kilmę ar atitinkamų prekių sudedamųjų dalių vertę, importuotojas negali remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, kad užginčytų paskesnę atsižvelgimą į importo muitus, teigdamas, kad veikė sąžiningai, nebent akivaizdu, kad eksporto valstybės muitinė žinojo ar turėjo žinoti, jog aptariamoms prekės neatitinka preferenciniam režimui taikyti reikalaujamų sąlygų, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas (33 punktas).

Toliau teisingumo Teismas sprendė, ar importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą, kad užginčytų paskesnę atsižvelgimą į importo muitus, teigdamas, kad veikė sąžiningai, nors nepatikrino aplinkybių, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą, pavyzdžiui, prekių sudedamųjų dalių sertifikatą ar eksportuotojo indėlio gaminant prekes (34 punktas).

Šiuo klausimu ši Europos Sąjungos teisminė institucija priminė, kad jeigu patiems ūkio subjektams kyla abejonių, kaip tiksliai taikyti nuostatas, kurių nevykdymas gali lemti skolos muitinei atsiradimą, arba kaip nustatyti prekės kilmę, šie subjektai turi surinkti visą reikiamą informaciją ir visus galimus paaiškinimus, kad patikrintų, ar tokios abejonės pagrįstos (37 punktas). Ūkio subjektai, esant sutartiniams santykiams, privalo imtis būtinų priemonių, kad apsisaugotų nuo išieškojimo išleidus prekes rizikos, ir kad apsisaugoti nuo tokios rizikos apmokestinamasis asmuo, sudarydamas ar sudaręs sutartį, gali, be kita ko, iš kitos sutarties šalies gavęs įrodymų, kuriais patvirtinama, jog prekės yra iš valstybės, kuriai taikoma bendrųjų tarifų lengvatų sistema, įskaitant šią kilmę patvirtinančius dokumentus (38 punktas). Iš to nekyla bendros importuotojo pareigos nuolat tikrinti aplinkybes, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą, įskaitant eksportuotojo indėlį gaminant prekes. Tokia pareiga importuotojui tenka tik tuomet, jei yra akivaizdžių priešasčių abejoti kilmės sertifikato tikslumu. Tokiu atveju, jeigu jis, pasinaudodamas visomis turimomis galimybėmis, neišsiaiškino šio sertifikato išdavimo aplinkybių, kad patikrintų, ar abejonės pagrįstos, manytina, kad importuotojas galėjo arba turėjo nustatyti eksporto valstybės muitinės padarytą akivaizdžią klaidą, todėl jis negali teigti, kad veikė sąžiningai (39 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendė:

Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad importuotojas gali remtis teisėtais lūkesčiais pagal šią nuostatą, siekdamas užginčyti paskesnę atsižvelgimą į importo muitus ir teigdamas, kad veikė sąžiningai, tik tuo atveju, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirma, šie muitai turi būti nesurinkti dėl pačių kompetentingų institucijų klaidos, antra, jų padarytos klaidos turi būti pagrįstai neįmanoma nustatyti sąžiningai veikiančiam apmokestinamajam asmeniui ir galiausiai pastarasis turi būti laikęsis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su jo muitinės deklaracija. Teisėtų lūkesčių neatsiranda, be kita ko, kai importuotojas, nors ir turėdamas akivaizdžių priešasčių abejoti A formos kilmės sertifikato tikslumu, pasinaudodamas visomis turimomis galimybėmis neišsiaiškino šio sertifikato išdavimo

aplinkybių, kad patikrintų, ar šios abejonės pagrįstos. Vis dėlto tokia pareiga nereiškia, kad importuotojas apskritai privalo nuolat tikrinti aplinkybes, kuriomis eksporto valstybės muitinė išdavė A formos kilmės sertifikatą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas pagrindinės bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar nagrinėjamu atveju šios trys sąlygos įvykdytos.

<...>

[Prieiga internete](#)

APMOKESTINIMAS

2017 m. vasario 9 d. prejudicinis sprendimas byloje C-21/16 *Euro Tyre BV – Sucursal em Portugal prieš Autoridade Tributária e Aduaneira*

Apžvelgiamoje byloje prašymas priimti prejudicinį sprendimą buvo pateiktas dėl 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) 131 straipsnio² ir 138 straipsnio 1 dalies³, taip pat dėl proporcingumo principo išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *euro Tyre BV* ir Portugalijos mokesčių administratoriaus ginčą dėl to, kad ši institucija atsisakė neapmokestinti pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) kelių sandorių, kuriuos *euro Tyre* laikė tiekimais Bendrijos viduje (1 ir 2 punktai).

2010–2012 metais buvo vykdomi įvairūs pardavimo sandoriai, kurių vykdymo metu *euro Tyre Distribución de Neumáticos* buvo įregistruota kaip PVM mokėtoja Ispanijoje. Tačiau šioje valstybėje narėje jai nebuvo taikoma prekių įsigijimo Bendrijos viduje apmokestinimo schema ir ji nebuvo registruota PVM informacijos mainų sistemoje (toliau – VIES sistema). Tik 2013 m. kovo 19 d. Ispanijos mokesčių tarnybos jai suteikė Bendrijos viduje veikiančio ūkio subjekto statusą ir ją įregistravo šioje sistemoje atgaline data nuo 2012 m. liepos 1 d. *Euro Tyre* deklaravo minėtus pardavimo sandorius kaip prekių tiekimą Bendrijos viduje, neapmokestinamą PVM. Portugalijos mokesčių administratorius, atlikęs mokesstinį 2010–2012 metų patikrinimą, vis dėlto nusprendė, kad neapmokestinimo sąlygos nebuvo įvykdytos, nes tuo metu, kai buvo vykdomi nagrinėjami pardavimo sandoriai, *euro Tyre Distribución de Neumáticos* nebuvo įregistruota Ispanijoje kaip galinti vykdyti sandorius Bendrijos viduje ir nebuvo įtraukta į VIES sistemą (14–16 punktai).

Ginčui dėl mokesčių administratoriaus sprendimo pasiekus teismą, šis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu išaiškinti, ar PVM direktyvos 131 straipsnis ir 138 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama, jog valstybės narės mokesčių administratorius atsisakytų neapmokestinti PVM prekių tiekimo Bendrijos viduje dėl to, kad šio sandorio įvykdymo momentu įgijėjas, turintis buveinę paskirties valstybėje narėje ir PVM mokėtojo kodą, galiojantį sandoriams šioje valstybėje narėje, nėra įregistruotas VIES sistemoje ir jam netaikoma prekių įsigijimo Bendrijos viduje apmokestinimo schema. Minėtas teismas taip pat siekė sužinoti, ar pagal PVM direktyvos 138 straipsnio 1 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į proporcingumo principą, draudžiamas toks atsisakymas neapmokestinti, jeigu pardavėjas žinojo apie aplinkybes, apibūdinančias įgijėjo padėtį, susijusią su PVM taikymu, ir tikėjosi, kad vėliau įgijėjas bus įtrauktas į Bendrijos viduje veikiančių subjektų registrą atgaline data (22 punktas).

Dėl tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinimo, kai prekių įgijėjas nėra įregistruotas PVM mokėtoju ir (ar) registruotas PVM informacijos mainų sistemoje (VIES)

Šie klausimai buvo grindžiami prielaida, jog tiekimo Bendrijos viduje materialinės sąlygos buvo įvykdytos. Atsisakyta neapmokestinti PVM vien dėl to, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų pardavimo

² „2–9 skyriuose numatytais atvejais neapmokestinimas PVM taikomas nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų ir tokiomis sąlygomis, kurias valstybės narės nustato siekdamos užtikrinti tinkamą ir sąžiningą neapmokestinimo atvejus reglamentuojančių nuostatų taikymą bei užkirsti kelią galimiems mokesčių sukčiavimo, vengimo juos mokėti ar piktnaudžiavimo atvejams.“

³ „Valstybės narės neapmokestina prekių tiekimo, kai tas prekes pardavėjas ar prekes įsigyjantis asmuo išsiunčia ar išgabena į paskirties vietą, esančią Bendrijoje, bet ne jos atitinkamoje teritorijoje, kitam apmokestinamajam asmeniui ar neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, veikiančiam kaip toks, į kitą valstybę narę nei ta, kurioje pradėtas prekių siuntimas ar gabenimas, arba kai tai atliekama pardavėjo ar prekes įsigyjančio asmens vardu.“

sandorių įvykdymo momentu įgijėjas Ispanijoje nebuvo registruotas sandorių vykdymo Bendrijos viduje tikslais ir nebuvo įtrauktas į VIES sistemą (26 punktas).

Šiuo aspektu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad apmokestinamųjų asmenų, kurie vykdo sandorius Bendrijos viduje, įregistravimas VIES sistemoje taip pat yra pakankamai svarbus. Šia sistema siekiama suteikti ūkio subjektams galimybę gauti prekybos partnerių PVM mokėtojo kodų patvirtinimą, o nacionaliniams mokesčių administratoriams – patikrinti sandorius Bendrijos viduje ir aptikti galimus pažeidimus (28 punktas). Vis dėlto, reikalavimai, kad įgijėjas turėtų PVM mokėtojo kodą sandorių Bendrijos viduje vykdymo tikslais ir būtų įtrauktas į VIES sistemą, nėra esminės PVM tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinimo sąlygos. Tai yra tik formalūs reikalavimai (32 punktas).

Toliau Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal mokesčių neutralumo principą reikalaujama, kad būtų neapmokestinama PVM, jeigu tenkinami esminiai reikalavimai, net jei apmokestinamieji asmenys nesilaikė tam tikrų formalių reikalavimų (36 punktas). Vadinasi, valstybės narės administratorius iš esmės negali atsisakyti neapmokestinti PVM tiekimo Bendrijos viduje vien dėl to, kad įgijėjas neįregistruotas VIES sistemoje ir jam netaikoma prekių įsigijimo Bendrijos viduje apmokestinimo schema (37 punktas). Pripažįstami tik du atvejai, kai dėl formalių reikalavimų nesilaikymo galima prarasti teisę į neapmokestinimą PVM:

pirma, apmokestinamasis asmuo, siekdamas neapmokestinimo PVM, negali remtis mokesčių neutralumo principu, jeigu tyčia sukčiavo mokesčių srityje ir dėl to sukėlė grėsmę bendrosios PVM sistemos veikimui (39 punktas); taip pat jeigu apmokestinamasis asmuo žinojo ar turėjo žinoti, kad jo vykdomas sandoris yra įgijėjo sukčiavimo dalis, ir nesiėmė visų pagrįstų priemonių, kad išvengtų šio sukčiavimo, jam turėtų būti atsisakyta suteikti teisę į neapmokestinimą PVM (40 punktas).

Pagrindinėje byloje nagrinėtu atveju vien dėl aplinkybių, kad pardavėjas, pirma, žinojo, jog įgijėjas neįregistruotas VIES sistemoje ir jam netaikoma prekių įsigijimo Bendrijos viduje apmokestinimo schema, ir, antra, tikėjosi, jog vėliau įgijėjas bus įregistruotas kaip Bendrijos viduje veikiantis ūkio subjektas atgaline data, nacionalinė mokesčių institucija negali atsisakyti taikyti neapmokestinimo PVM (*euro Tyre* nesukčiavo ir nevengė mokesčių) (41 punktas);

antra, dėl formalaus reikalavimo pažeidimo gali būti netaikomas neapmokestinimas PVM, jei dėl šio pažeidimo nebūtų galima pateikti neginčijamo įrodymo, kad esminiai reikalavimai įvykdyti (42 punktas). Nagrinėtu atveju esminės tiekimo Bendrijos viduje sąlygos buvo įvykdytos (43 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendė:

PVM direktyvos 131 straipsnis ir 138 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama, kad valstybės narės mokesčių administratorius atsisakytų neapmokestinti pridėtinės vertės mokesčiu prekių tiekimo Bendrijos viduje vien dėl to, kad sandorio įvykdymo momentu įgijėjas, turintis buveinę paskirties valstybėje narėje ir pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodą, galiojantį sandoriams šioje valstybėje narėje, nėra įregistruotas pridėtinės vertės mokesčio informacijos mainų sistemoje ir jam netaikoma prekių įsigijimo Bendrijos viduje apmokestinimo schema, nors nėra jokių aiškių požymių, leidžiančių daryti prielaidą, kad sukčiaujama, ir nustatyta, jog esminės neapmokestinimo taikymo sąlygos yra įvykdytos. Tokiu atveju pagal šios direktyvos 138 straipsnio 1 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į proporcingumo principą, draudžiamas toks atsisakymas neapmokestinti, jeigu pardavėjas žinojo apie aplinkybes, apibūdinančias įgijėjo padėtį, susijusią su pridėtinės vertės mokesčio taikymu, ir tikėjosi, kad vėliau įgijėjas bus įtrauktas į Bendrijos viduje veikiančių subjektų registrą atgaline data.

[Prieiga internete](#)

APLINKOS APSAUGA

2017 m. kovo 30 d. prejudicinis sprendimas byloje C-335/16 VG Čistoća d.o.o. prieš Đuro Vladika ir Ljubica Vladika

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą buvo pateiktas dėl principo „teršėjas moka“ ir 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios

kai kurias direktyvas (toliau – Direktyva 2008/98) 14 straipsnio ⁴ 1 dalies išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant komunalinės atliekų tvarkymo įmonės ginčą su atliekų tvarkymo paslaugos gavėjais dėl sąskaitų, susijusių su komunalinių atliekų surinkimu ir tvarkymu apmokėjimo (1 ir 2 punktai).

Atliekų tvarkymo paslaugos gavėjai nesutiko apmokėti sąskaitų dalies, atitinkančios išrūšiuotų atliekų surinkimą, neteisėtai į aplinką išmestų atliekų perdirbimą ir šalinimą sąvartyne, taip pat specialų mokestį, skirtą atliekų valdymo įmonės atliktoms kapitalo investicijoms į perdirbimo operacijas finansuoti. Tačiau jie neatsisakė apmokėti sąskaitų faktūrų dalies, mokėtinos už faktiškai susidariusių ir išvežtų atliekų išvežimą ir šalinimą sąvartyne (18 punktas). Šiuo aspektu nustatyta, kad ginčo laikotarpiu jie turėjo 120 litrų dydžio konteinerį ir kad komunalinių paslaugų įmonė atsiskaitymo už teikiamas atliekų tvarkymo paslaugas tikslu apskaičiuoja mėnesinį mokestį už atliekų išvežimą pagal naudojamų konteinerių dydį. Taigi ši bendrovė mokestį apskaičiavo pagal ištuštintų konteinerių tūrį, o ne pagal pas atsakovus pagrindinėje byloje faktiškai susidariusių atliekų svorį (20 punktas).

Nagrinėdamas kilusį ginčą, nacionalinis teismas nutarė kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu išaiškinti, ar Direktyvos 2008/98 14 straipsnis ir 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės norma, kurioje numatyta, kad, pirma, atliekų apdorojimo paslaugos gavėjai moka kainą, apskaičiuotą pagal jiems duoto konteinerio tūrį, o ne pagal faktiškai išvežtų atliekų svorį, ir, antra, šie gavėjai moka papildomą mokestį, skirtą surinktų atliekų apdorojimui būtinoms investicijoms finansuoti (23 punktas).

Dėl atliekų turėtojų mokėjimo už jų komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą ne pagal faktinį, o galintį susidaryti šių atliekų kiekį

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurodė, kad dabar galiojančioje Sąjungos teisėje nėra jokie teisės akto, kuris numatytų valstybėms narėms privalomą konkretų komunalinių atliekų šalinimo išlaidų finansavimo metodą, todėl šis finansavimas gali, atitinkamos valstybės narės pasirinkimu, būti užtikrinamas mokesčiu, rinkliava arba bet kuriuo kitu būdu. Tokiomis aplinkybėmis rėmimasis apmokestinimo kriterijais, kurie grindžiami paslaugų gavėjams duoto konteinerio tūriu, atsižvelgiant, be kita ko, į jų užimamo nekilnojamojo turto plotą ir šio turto paskirtį, gali leisti apskaičiuoti šių atliekų šalinimo išlaidas ir paskirstyti jas atskiriems turėtojams, nes šie du parametrai gali daryti tiesioginę įtaką minėtų išlaidų sumai (26 punktas). Nacionalinės teisės norma, komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo finansavimo tikslais numatanti kainą, apskaičiuojamą remiantis galinčių susidaryti atliekų kiekio įvertinimu, o ne faktiškai susidariusių ir perduotų surinkti atliekų svoriu, negali būti laikoma prieštaraujančia Direktyvos 2008/98 14 straipsniui ir 15 straipsnio 1 daliai (27 punktas). Taip yra ir dėl papildomo mokesčio, skirto atliekų apdorojimui, įskaitant jų perdirbimą, būtinoms investicijoms finansuoti, nustatymo (28 punktas).

Tačiau kartu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nors pagal dabar šioje srityje galiojančius Sąjungos teisės aktus kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi didelę diskreciją nustatyti kainų apskaičiavimo sąlygas, vis dėlto nacionalinis teismas, remdamasis jam nurodytomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, turi patikrinti, ar prašoma kaina ir šis papildomas mokestis nelems to, kad tam tikriems „turėtojams“ teks išlaidos, akivaizdžiai neproporcingos atliekų, kurias jie gali pagaminti, kiekiui arba pobūdžiui (30 punktas). Tuo tikslu reikia atsižvelgti, be kita ko, į su paslaugos gavėjų užimamo nekilnojamojo turto rūšimi susijusius kriterijus, plotą ir šio turto paskirtį, atliekų „turėtojų“ pajėgumus gaminti atliekas, paslaugos gavėjams duotų konteinerių tūrį ir surinkimo dažnumą, nes šie parametrai gali daryti tiesioginę įtaką atliekų tvarkymo ir šalinimo išlaidų sumai (31 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendė:

Direktyvos 2008/98 14 straipsnis ir 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad, remiantis dabar galiojančiais Sąjungos teisės aktais, pagal juos nedraudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo paslaugai finansuoti numatoma kaina, apskaičiuota remiantis šių

⁴ „1. Pagal principą „teršėjas moka“ atliekų tvarkymo išlaidas turi padengti pirminis atliekų gamintojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas. <...> 2. Valstybės narės gali nuspręsti, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi iš dalies arba visiškai padengti produkto, iš kurio susidarė atliekos, gamintojai ir kad tokio produkto platintojai gali pasidalyti šias išlaidas.“

paslaugos gavėjų generuojamo atliekų kiekio vertinimu, o ne pagal atliekų, kurias jie faktiškai pagamino ir atidavė surinkti, kiekį, taip pat nedraudžiama tai, kad paslaugos gavėjai kaip atliekų turėtojai moka papildomą mokestį, skirtą atliekų apdorojimui, įskaitant jų perdirbimą, būtinoms investicijoms finansuoti.

Tačiau nacionalinis teismas, remdamasis jam nurodytomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, turi patikrinti, ar dėl to tam tikriems „turėtojams“ neteks išlaidų, kurios būtų akivaizdžiai neproporcingos atliekų, kurias jie gali pagaminti, kiekiui arba pobūdžiui. Todėl nacionalinis teismas gali atsižvelgti, be kita ko, į su paslaugos gavėjų užimamo nekilnojamojo turto rūšimi susijusius kriterijus, šio turto plotą ir paskirtį, „turėtojų“ pajėgumus gaminti atliekas, paslaugos gavėjams duotų kontenerių tūrį ir surinkimo dažnumą, nes šie parametrai gali daryti tiesioginę įtaką atliekų tvarkymo išlaidų sumai.

[Prieiga internete](#)

VARTOTOJŲ APSAUGA

2017 m. vasario 8 d. prejudicinis sprendimas byloje C-562/15 *Carrefour Hypermarchés SAS prieš ITM Alimentaire International SASU*

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (toliau – Direktyva 2006/114) 4 straipsnio a ir c punktų ir 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (toliau – Direktyva 2005/29) 7 straipsnio išaiškinimo. Prašymas pateiktas nagrinėjant *ITM Alimentaire International SASU* (toliau – ITM) ir *Carrefour Hypermarchés SAS* (toliau – *Carrefour*) ginčą dėl *Carrefour* pradėtos reklaminės televizijos kampanijos, kurioje lyginamos didžiųjų prekių ženklų prekių kainos *Carrefour* tinklo parduotuvėse ir konkuruojančių tinklų parduotuvėse (1 ir 2 punktai).

2012 m. gruodžio mėn. *Carrefour* pradėjo didelio masto reklaminę televizijos kampaniją, pavadintą „*Carrefour* mažiausia kaina garantuota“, kurioje buvo lyginamos 500 didžiųjų prekių ženklų prekių kainos *Carrefour* tinklo parduotuvėse ir konkuruojančių tinklų parduotuvėse, įskaitant *Intermarché* parduotuves, ir siūloma vartotojui dvigubai kompensuoti kainų skirtumą, jeigu kitur jis tokią prekę rastų pigiau. Platintuose reklamos intarpuose buvo rodomi palankių *Carrefour* kainų skirtumai, o, visų pirma, *Intermarché* tinkle parduodamų prekių kainos buvo nurodomos kaip sistemingai brangesnės už *Carrefour* parduodamų prekių kainas. Pradedant nuo antrojo televizijos reklamos intarpo, visos palyginimui atlikti atrinktos *Intermarché* parduotuvės buvo vidutinio dydžio prekybos centrai, o visos *Carrefour* parduotuvės buvo didieji prekybos centrai. Ši informacija buvo pateikta tik *Carrefour* interneto svetainės pradiniam puslapyje, smulkiu šriftu nurodant, kad garantija „galioja tik parduotuvėse *Carrefour* ir *Carrefour Planet*“, taigi ji „negalioja parduotuvėse *Carrefour Market*, *Carrefour Contact*, *Carrefour City*“. Televizijos reklamos intarpuose po pavadinimu *Intermarché* mažesnėmis raidėmis buvo nurodyta „Super“. ITM, bendrovė, atsakinga už „groupe des Mousquetaires“ mažmeninės prekybos maisto produktais tinklų, be kita ko, *Intermarché Hyper* ir *Intermarché Super*, strategiją ir prekybos politiką, pareikalavo *Carrefour* nutraukti šios reklamos transliaciją; paskui 2013 m. spalio 2 d. ITM kreipėsi į *Tribunal de commerce de Paris* (Paryžiaus komercinių bylų teismas, Prancūzija) reikalaujama iš *Carrefour* priteisti 3 milijonus EUR žalai atlyginti, uždrausti transliuoti nurodytą reklamą ir vykdyti bet kokią lyginamosios reklamos veiklą, grindžiamą panašiais lyginimo metodais, nutraukti aštuonių reklamos intarpų transliaciją internete (to nepadarius skirti baudą), nutraukti bet kokius skelbimus, kuriuose remiantis neobjektyvaus lyginimo metodu lyginamas skirtingų tinklų vidutinių kainų skirtumas (to nepadarius skirti baudą) ir paskelbti sprendimą, kai jis bus priimtas (8–11 punktai).

Nagrinėdamas šį ginčą, nacionalinis teismas nutarė kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pateiktais klausimais.

Dėl reklamos, kurioje lyginamos skirtingo dydžio ir formato parduotuvėse parduodamų prekių kainos

Dėl informacijos, kad parduotuvės, kuriose taikomos kainos lyginamos, yra skirtingo dydžio ir formato, vertinimo kaip esminės

Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad Direktyva 2006/114 valstybėse narėse buvo išsamiai suderintos lyginamosios reklamos lestinimo sąlygos ir kad toks suderinamumas pagal savo pobūdį reiškia, jog lyginamosios reklamos lestinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant tik į Sąjungos teisės aktų leidėjo nustatytus kriterijus (2003 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Pippig Augenoptik*, C-44/01, EU:C:2003:205, 44 punktą ir 2010 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Lidl*, C-159/09, EU:C:2010:696, 22 punktą) (20 punktą). Be to, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kadangi lyginamoji reklama padeda objektyviai parodyti skirtingų palyginamų prekių privalumus ir taip skatinti prekių tiekėjų ir paslaugų teikėjų konkurenciją vartotojų naudai, tokiai reklamai nustatyti reikalavimai turi būti aiškinami šiai reklamai palankiausiu būdu, kartu užtikrinant, kad lyginamoji reklama nebūtų naudojama antikonkurenciniais ir nesąžiningais tikslais arba pažeidžiant vartotojų interesus (šiuo klausimu žr. 2001 m. spalio 25 d. Sprendimo *Toshiba Europe*, C-112/99, EU:C:2001:566, 36 ir 37 punktus; 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Lidl Belgium*, C-356/04, EU:C:2006:585, 22 punktą ir 2010 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Lidl*, C-159/09, EU:C:2010:696, 20 ir 21 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją) (21 punktą).

Viena vertus, Teisingumo Teismo teigimu, Direktyvos 2006/114 4 straipsnyje nereikalaujama, kad parduotuvių, kuriose parduodamos prekės, kurių kainos lyginamos, formatas ar dydis būtų panašūs, ir, kita vertus, skirtingo formato ar dydžio parduotuvėse parduodamų panašių prekių kainų palyginimas gali pats savaime padėti siekti pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytų lyginamosios reklamos tikslų ir nepažeidžia sąžiningos konkurencijos reikalavimo ar vartotojų interesų. Vis dėlto reklama, kurioje lyginamos skirtingo dydžio ar formato parduotuvėse parduodamų prekių kainos, gali būti laikoma leistina, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/114 4 straipsnį, tik jeigu įvykdytos visos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos. Kalbant konkrečiai, tokioje reklamoje turi būti objektyviai lyginamos kainos ir ji neturi būti klaidinanti (22–24 punktai).

Dėl objektyvumo kriterijaus pažymėta, kad tam tikromis aplinkybėmis parduotuvių, kuriose nurodytos reklamuotojo lyginamos kainos, dydžio ar formato skirtumas gali iškreipti palyginimo objektyvumą. Taip gali būti, kai reklamuotojas ir konkurentai, kurių parduotuvėse taikomos nurodytos kainos, priklauso tinklams, kurių kiekvienas turi įvairaus dydžio ir formato parduotuvių, ir reklamuotojas lygina savo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomas kainas su konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytomis kainomis ir tai neparodoma reklamoje (26 punktą). Kasdienio vartojimo prekių kainos gali skirtis atsižvelgiant į parduotuvės formatą ar dydį, taigi dėl asimetriško palyginimo gali būti sukurtas arba dirbtinai padidintas reklamuotojo ir konkurento kainų atotrūkis pagal tai, kokios parduotuvės pasirinktos palyginimui atlikti (27 punktą).

Dėl klaidinančio pobūdžio pažymėta, kad lyginamoji reklama yra klaidinanti, jeigu ji kokiu nors būdu, veiksmu ar neveikimu gali suklaidinti vartotojus, kuriems ji skirta, ir daryti poveikį jų ekonominiam elgesiui arba dėl tų pačių priežasčių pakenkti konkurentui. Taigi pagal Direktyvos 2006/114 4 straipsnio a punktą, siejamą su Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 ir 2 dalimis, reklama yra klaidinanti, jeigu, be kita ko, joje neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, arba joje nuslepiaama tokia informacija, arba ji pateikiama neaiškiai, neįskaitomai, dviprasmiškai ar ne laiku ir dėl to ji gali paskatinti vidutinį vartotoją priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs (29 punktą).

Iš Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 ir 2 dalių matyti, kad esminė informacija – tai informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir kurios neatskleidus jis gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs (30 punktą).

Reklama, kurioje reklamuotojas, siekdamas palyginti jo parduotuvėse parduodamų prekių kainas su konkuruojančiose parduotuvėse parduodamų prekių kainomis, pasirenka, viena vertus, savo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomas kainas ir, kita vertus, konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytas kainas, nors visi šie tinklai turi įvairaus dydžio ir formato parduotuvių, gali suklaidinti vidutinį vartotoją ir sudaryti jam įspūdį, kad atliekant šį palyginimą buvo atsižvelgta į visas šiems tinklams priklausančias parduotuves ir kad nurodyti kainų skirtumai būdingi visoms kiekvieno tinklo parduotuvėms, neatsižvelgiant į jų dydį ir formatą, nors taip nebūtinai yra. Ši reklama gali daryti poveikį vartotojo ekonominiam elgesiui ir jį paskatinti priimti sprendimą klaidingai manant, kad gaus naudos dėl reklamoje nurodytų kainų skirtumų, jeigu atitinkamas prekes pirsks visose reklamuotojo tinklo parduotuvėse, o ne konkuruojančių tinklų parduotuvėse (32–33 punktai).

Vis dėlto, kaip nurodė Teisingumo Teismas, kitaip yra, jeigu vartotojas yra informuojamas, kad atitinkamoje reklamoje lyginamos reklamuotojo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomos kainos su konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytomis kainomis, nes tokiu atveju vartotojas žino, kad pirkdamas atitinkamas prekes tik reklamuotojo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse gali gauti naudos dėl reklamoje nurodytų kainų skirtumų. Todėl ši informacija, kalbant apie tokią reklamą, kurioje lyginamos parduotuvėse, priklausančiose tinklams, kurių kiekvienas turi įvairaus dydžio ir formato parduotuvių, taikomos kainos, yra būtina vartotojui, kad jis galėtų priimti informacija paremtą sprendimą pirkti atitinkamas prekes reklamuotojo, o ne konkuruojančiose parduotuvėse ir nebūtų skatinamas priimti sprendimo pirkti, kurio kitomis aplinkybėmis jis nebūtų priėmęs. Taigi tokiomis aplinkybėmis tai yra esminė informacija, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1 ir 2 dalis (35 punktas).

Dėl tokios esminės informacijos apimtys ir sklaidos priemonių pažymėta, kad Direktyvoje 2005/29 šiuo klausimu nenustatyta jokio konkretaus reikalavimo. Vis dėlto, viena vertus, kaip matyti iš šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalies, esminė informacija negali būti nuslepiama arba pateikiama neaiškiai, neįskaitomai, dviprasmiškai ar ne laiku ir, kita vertus, kaip matyti iš minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 ir 3 dalių, siekiant įvertinti, ar informacija buvo neatskleista, turi būti atsižvelgta į naudojamai komunikacijos priemonei būdingus apribojimus ir, jeigu ši priemonė yra ribota apimtys arba laiko prasme, į bet kokias kitas priemones, kurių prekybininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais (37 punktas).

Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, jog informavimas apie tai, kad buvo palygintos reklamuotojo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomos kainos su konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytomis kainomis, yra aplinkybė, kurios nesant yra didelė tikimybė, kad reklama neatitinka objektyvaus palyginimo reikalavimo ir yra klaidinanti. Taigi tokia informacija turi būti ne tik pateikta aiškiai, bet ir nurodyta pačiame reklaminiame skelbime (38 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendė:

Direktyvos 2006/114 4 straipsnio a ir c punktai, siejami su Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 1–3 dalimis, turi būti aiškinami taip, kad reklama, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje lyginamos skirtingo dydžio ar formato parduotuvėse parduodamų prekių kainos, gali būti neleidžiama, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/114 4 straipsnio a ir c punktus, jeigu šios parduotuvės priklauso tinklams, kurių kiekvienas turi įvairaus dydžio ir formato parduotuvių, ir reklamuotojas lygina savo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomas kainas su konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytomis kainomis, nebent vartotojai yra aiškiai pačiame reklaminiame skelbime informuojami, kad reklamuotojo tinklo didesnio formato ar dydžio parduotuvėse taikomos kainos buvo palygintos su konkuruojančių tinklų mažesnio formato ar dydžio parduotuvėse nurodytomis kainomis.

Siekdamas įvertinti tokios reklamos lestinumą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje, remiantis nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis, joje nagrinėjama reklama neatitinka objektyvaus palyginimo reikalavimo ir (arba) yra klaidinanti, viena vertus, atsižvelgdamas į tai, kaip pakankamai informuotas, protingai pastabus ir nuovokus vidutinis vartotojas suvokia atitinkamas prekes, ir, kita vertus, atsižvelgdamas į tai, kas nurodyta minėtoje reklamoje, ypač dėl reklamuotojo tinklo ir konkuruojančių tinklų parduotuvių, kurių kainos buvo palygintos, ir apskritai į visus tos reklamos elementus.

[Prieiga internete](#)

2017 m. kovo 30 d. prejudicinis sprendimas byloje C-146/16 *Verband Sozialer Wettbewerb eV prieš DHL Paket GmbH*

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Direktyvos 2005/29⁵ 7 straipsnio 4 dalies, reglamentuojančios tam tikrus nesąžiningos komercinės veiklos atvejus, išaiškinimo. Šis prašymas pateiktas

⁵ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir

nagrinėjant Verband Sozialer Wettbewerb eV (toliau – VSW) ir DHL Paket GmbH (toliau – DHL Paket) ginčą dėl prašymo įpareigoti pastarąją bendrovę nebeskelbti reklamos spausdintame leidinyje (1 ir 2 punktai).

DHL Paket valdo prekybos internetu pardavimo platformą „MeinPaket.de“, kurioje profesionalūs pardavėjai siūlo prekes. DHL Paket nesudaro sutarčių su pirkėjais dėl šių prekių pardavimo (7 punktas). VSW yra asociacija, kuriai, be kita ko, priklauso elektrinių ir elektroninių gaminių pardavėjai ir nuotoliniu būdu prekiaujantys pardavėjai, siūlantys visų rūšių prekes (8 punktas).

Ginčas pagrindinėje byloje kilo dėl reklaminio skelbimo, DHL Paket užsakymu paskelbto savaitraštyje „Bild am Sonntag“. Šiame skelbime buvo nurodytos penkios skirtingos prekės, jas buvo galima įsigyti per šios bendrovės pardavimo platformą. Viena iš šių prekių susidomėjęs vartotojas buvo raginamas apsilankyti šioje platformoje ir įvesti skelbime nurodytą tą prekę atitinkantį kodą. Taigi taip jis patekdavo į atitinkamai prekei skirtą puslapį, kuriame nurodytas tos prekės profesionalus pardavėjas. Skyrelyje „Pardavėjo informacija“ vartotojas sužinodavo informaciją apie įmonę ir sandorio šalies adresą. Tame skelbime taip pat buvo nurodyta, kad ši platforma suteikia suinteresuotiesiems asmenims galimybę rasti daugiau kaip 5 milijonus prekių ir 2 500 pardavėjų (9 punktas).

VSW pareiškė ieškinį nacionaliniams teismams Vokietijoje ir prašė remiantis Kovos su nesąžininga konkurencija įstatymu įpareigoti DHL Paket nebeskelbti tokios reklamos (10 punktas). Anot VSW, DHL Paket neįvykdė pareigos nurodyti pardavėjų, kurie naudojami jos pardavimo platforma, tapatybę ir adresą (11 punktas).

Bundesgerichtshof (Vokietijos Federalinis Aukščiausiasis Teismas), kuris sprendė kasacinį skundą šioje byloje, manymu, sprendimas byloje priklauso nuo Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies b punkto aiškinimo. Minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog komercinė veikla laikoma klaidinančia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes bei komunikacijos priemonių ribotumą, ją vykdant neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs. To paties straipsnio 4 dalies b punkte nurodyta, jog, jeigu neaišku iš konteksto, kvietimo pirkti atveju esminė informacija laikoma prekybininko adresas ir jo tapatybę nustatantys duomenys, t. y. vardas ar pavadinimas, kuris nurodomas prekiaujant, ir, jei tai reikalinga, prekybininko, kurio vardu jis veikia, adresas ir tapatybę nustatantys duomenys.

Savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekė išsiaiškinti, ar Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad prekybininko adresas ir jo tapatybę nustatantys duomenys turi būti nurodyti konkrečių produktų reklaminiame skelbime spausdintame leidinyje, jeigu vartotojai reklamuojamus produktus gali įsigyti per skelbime nurodytą reklamuojančios įmonės interneto svetainę ir šią informaciją galima lengvai sužinoti šioje interneto svetainėje arba per ją.

Dėl pareigos nurodyti duomenis apie prekybininką spausdintoje reklamoje, kai produktai parduodami interneto svetainėje ir joje galima lengvai sužinoti šią informaciją

Pirmiausia Teisingumo Teismas konstatavo, kad toks reklaminis skelbimas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra kvietimas pirkti, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2005/29 2 straipsnio i punktą, nes jame esančios informacijos apie reklamuojamus produktus ir jų kainą pakanka, kad vartotojas galėtų priimti sprendimą dėl sandorio (25 punktas).

Teisingumo Teismas priminė, kad Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies b punktą reikia taikyti kartu su šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią komercinę veiklą reikia vertinti atsižvelgiant, be kita ko, į jos faktinę situaciją ir į naudojamos komunikacijos priemonės ribotumą (26 punktas). Be to, Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 3 dalyje aiškiai numatyta, kad siekiant nustatyti, ar informacija nebuvo atskleista, turi būti atsižvelgta į naudojamos pranešimo priemonės ribotumą apimties ir laiko aspektu ir į priemones, kurių prekybininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais (27 punktas).

Iš to Teisingumo Teismas darė išvadą, kad informacijos, susijusios su prekybininko adresu ir tapatybe, kurią prekybininkas privalo nurodyti kvietime pirkti, apimtis turi būti vertinama atsižvelgiant į šio kvietimo aplinkybes, produkto pobūdį, savybes ir į naudojamą komunikacijos priemonę (2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, 55 punktas) (28 punktas). Tuo atveju, kai prekybos internetu platforma reklamuojama spausdintame leidinyje ir kai reklamoje pateikiama daug galimybių pirkti iš skirtingų prekybininkų, gali egzistuoti ribotumas apimties aspektu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 3 dalį (29 punktas).

Teisingumo Teismas konstatavo, kad, nors prekybininko adresas ir tapatybę nustatantys duomenys, kaip nurodyta Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies b punkte, iš principo turi būti pateikti kvietime pirkti, tai nebūtina, kai vykdant komercinę veiklą naudojama komunikacijos priemonė yra ribota apimties aspektu, jeigu vartotojai, galintys įsigyti reklamuojamų produktų per reklaminiame skelbime nurodytą reklamuojančios įmonės interneto svetainę, gali lengvai sužinoti šią informaciją toje svetainėje arba per ją. Nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į kvietimo pirkti aplinkybes ir naudojamą komunikacijos priemonę, kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti, ar ši sąlyga įvykdyta (30 punktas).

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pareiga pateikti kvietime pirkti Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytą informaciją nepriklauso nuo to, ar šį kvietimą pateikia produktų pardavėjas ar trečioji šalis. Todėl tuo atveju, kai spausdintame leidinyje pateiktoje reklamoje reklamuojami įvairių pardavėjų produktai, šioje nuostatoje reikalaujama informacija yra būtina, išskyrus ribotumo apimties aspektu atvejus (31 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendė:

Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad toks reklaminis skelbimas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kurį apima sąvoka „kvietimas pirkti“, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, gali įvykdyti šioje nuostatoje numatytą pareigą informuoti. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti, pirma, ar reklaminio teksto apimties ribojimais galima pateisinti informacijos apie pardavėją pateikimą tik prekybos internetu platformoje ir prireikus, antra, ar šios direktyvos 7 straipsnio 4 dalies b punkte nurodyta informacija apie prekybos internetu platformą pateikiama paprastai ir greitai.

[Prieiga internete](#)

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

2017 m. kovo 9 d. prejudicinis sprendimas byloje C-398/15

Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce prieš Salvatore Manni

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1968 m. kovo 9 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, 1968, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 3), iš dalies pakeistos 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/58/EB (OL L 221, 2003, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 304) (toliau – Direktyva 68/151), 3 straipsnio ir 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355) (toliau – Direktyva 95/46) 6 straipsnio 1 dalies e punkto išaiškinimo. Prašymas pateiktas nagrinėjant Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce (Lečės prekybos, pramonės, amatų ir žemės ūkio rūmai, Italija; toliau – Lečės prekybos rūmai) ir Salvatore Manni ginčą dėl šios įstaigos atsisakymo išbraukti kai kuriuos S. Manni asmens duomenis iš įmonių registro (1 ir 2 punktai).

2007 m. Salvatore Manni, įmonės, su kuria buvo sudaryta turistinio komplekso statybos sutartis, valdytojas, pareiškė ieškinį Lečės prekybos rūmams. Jo nuomone, jam nepavyko parduoti šio komplekso pastatų, nes iš įmonių registro duomenų matyti, kad jis buvo vienintelis valdytojas ir likvidatorius kitos bendrovės, kuriai 1992 m. buvo paskelbtas bankrotas ir 2005 m. ji buvo likviduota.

Lečės teismas įsakė Lečės prekybos rūmams nuasmeninti duomenis, siejančius p. Manni su minėtos bendrovės likvidavimu ir sumokėti p. Manni patirtos žalos kompensaciją. Lečės prekybos rūmai pateikė apeliacinį skundą Italijos kasaciniam teismui, kuris nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą prejudicinio sprendimo, klausdamas, ar pagal Direktyvą 95/46/EB⁶ ir Direktyvą 68/151/EEB⁷ valstybės narės gali ar netgi privalo, pasibaigus tam tikram laikotarpiui nuo atitinkamos įmonės likvidavimo ir atlikus vertinimą kiekvienu konkrečiu atveju apriboti galimybę susipažinti su šiame registre esančiais su jais susijusiais asmens duomenimis.

Dėl teisės būti pamirštam ir įmonių registre esančių asmens duomenų

Pagal Direktyvos 68/151 2 straipsnio 1 dalies d punktą, valstybės narės turi imtis priemonių, būtinų užtikrinti, kad bendrovės būtinai skelbtų bent duomenis apie asmenų paskyrimą ir atleidimą iš pareigų, taip pat duomenis apie asmenis, kurie, kaip organas arba tokio organo nariai, yra įgalioti atstovauti bendrovei esant santykiams su trečiaisiais asmenimis ir per teisinius procesus arba dalyvauja vykdant bendrovės administravimą, priežiūrą ar kontrolę. Be to, pagal to paties 2 straipsnio 1 dalies j punktą taip pat būtina skelbti ir duomenis apie likvidatorių paskyrimą ir jų tapatybę, taip pat atitinkamus įgaliojimus. Pagal Direktyvos 68/151 3 straipsnio 1–3 dalis šie duomenys turi būti nurodyti valstybės narės centriname, komerciniame ar įmonių registre (toliau kartu – registras), o paprašius turi būti galimybė gauti visų šių duomenų ar bet kurios jų dalies kopiją (32, 33 punktai).

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad įmonių registro viešumu siekiama apsaugoti trečiųjų asmenų interesus, palyginti su bendrovių, kurių turtinė atsakomybė yra ribojama akcijomis, ar kitaip ribotos turtinės atsakomybės bendrovių interesais, nes vienintelė apsaugos priemonė, kurią tokios bendrovės siūlo tretiesiems asmenims, yra turtas. Todėl atskleidimas tretiesiems asmenims turi suteikti galimybę susipažinti su bendrovės pagrindiniais dokumentais ir sužinoti kai kuriuos su ja susijusius duomenis, ypač duomenis apie asmenis, kurie yra įgalioti prisiimti įsipareigojimų bendrovės vardu (49 punktas).

Teisingumo Teismas nurodė, jog neginčijama, kad su bendrove susijusios teisės ir teisiniai santykiai gali išlikti ir po šios bendrovės likvidavimo. Be to, atsižvelgiant į skirtingose valstybėse narėse taikomus senaties terminus, gali būti, kad klausimų, kuriems išspręsti reikės viešų registro duomenų, kils dar kelerius metus po to, kai bendrovė nebeegzistuos (53, 54 punktai). Pasak Teisingumo Teismo, atsižvelgiant į daugybę galimų scenarijų, kuriuose gali dalyvauti keliose valstybėse narėse esantys asmenys, ir nacionalinės teisės sistemų skirtingose teisės srityse numatytų senaties terminų nevienodumą, dabartinėmis aplinkybėmis neįmanoma nustatyti vieno termino, skaičiuojamo nuo bendrovės likvidavimo, kuriam pasibaigus nebūtų būtina įrašyti minėtų duomenų į registrą ir juos skelbti (55 punktas). Tokiomis aplinkybėmis valstybės narės negali užtikrinti fizinių asmenų, kurių asmens duomenys yra įtraukti į juridinių asmenų registrą, teisės iš principo reikalauti, kad praėjus tam tikram laikotarpiui po atitinkamos bendrovės likvidavimo jų asmens duomenys, įtraukti į registrą pagal pastarąjį straipsnį, būtų ištrinti arba blokuoti ir nebeprieinami visuomenei (56 punktas).

Teisingumo Teismas konstatavo, kad toks aiškinimas nelemia neproporcingo duomenų subjektų pagrindinių teisių, visų pirma Chartijos 7 ir 8 straipsniuose užtikrintos teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir teisės į asmens duomenų apsaugą, pažeidimo (57 punktas). Viena vertus, pagal Direktyvą 68/151 privaloma skelbti tik ribotą kiekį asmens duomenų (58 punktas). Antra vertus, Direktyvoje 68/151 nurodyti duomenys skelbiami tik dėl to, kad bendrovės, kurių turtinė atsakomybė yra ribojama akcijomis, ar kitaip ribotos turtinės atsakomybės bendrovės kaip garantiją tretiesiems asmenims siūlo tik savo turtą, todėl jiems kyla didelė ekonominė rizika. Atsižvelgiant į tai, atrodo pagrįsta, kad fiziniai asmenys, pasirinkę vykdyti ekonominę veiklą per tokias bendroves, privalo skelbti duomenis apie savo tapatybę ir pareigas toje

⁶ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355).

⁷ 1968 m. kovo 9 d. Pirmoji Tarybos direktyva 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekiamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, 1968, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 3), iš dalies pakeista 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/58/EB (OL L 221, 2003, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 304).

bendrovėje, nes apie tokią pareigą jie žino nuo to momento, kai nusprendžia vykdyti tokią veiklą (59 punktas).

Vis dėlto Teisingumo Teismas nurodė, jog negalima atmesti galimybės, kad gali susiklostyti konkrečios situacijos, kai remiantis privalomais ir teisėtais pagrindais, susijusiais su konkrečia duomenų subjekto padėtimi, galimybė susipažinti su įmonių registre esančiais su tuo asmeniu susijusiais asmens duomenimis pasibaigus pakankamai ilgam laikotarpiui po atitinkamos bendrovės likvidavimo išimties tvarka bus apribota taip, kad susipažinti su šiais duomenimis bus leista tik tretiesiems asmenims, įrodžiusiems, kad turi konkretų interesą tai padaryti (60 punktas). Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad pagal Direktyvos 95/46 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktą galutinį sprendimą, ar Direktyvos 68/151 2 straipsnio 1 dalies d ir j punktuose nurodyti fiziniai asmenys gali prašyti, kad registrą tvarkanti institucija, įvertinusi kiekvieną konkretų atvejį, apribotų galimybę susipažinti su jų asmens duomenimis, priima nacionalinės teisės aktų leidėjai (61 punktas). Teisingumo Teismas nurodė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas turi patikrinti, kokia padėtis šiuo klausimu yra jo nacionalinėje teisėje (62 punktas). Tačiau Teisingumo Teismas pažymėjo, jog vien aplinkybė, kad įmonei, kurios vienintelis valdytojas šiuo metu yra S. Manni, pastatyto turistinio komplekso pastatų nepavyksta parduoti dėl to, kad potencialūs šių pastatų pirkėjai gali susipažinti su šiais įmonių registre esančiais duomenimis, negali būti toks pagrindas, atsižvelgiant visų pirma į šių pirkėjų interesą turėti tokią informaciją (63 punktas).

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendė:

Direktyvos 95/46 6 straipsnio 1 dalies e punktas, 12 straipsnio b punktas ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktas, siejami su Direktyvos 68/151 3 straipsniu, aiškintini taip, kad pagal dabartinę Sąjungos teisės padėtį valstybės narės turi nustatyti, ar pastarosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies d ir j punktuose nurodyti fiziniai asmenys gali prašyti, kad registrą tvarkanti institucija, įvertinusi kiekvieną konkretų atvejį, patikrintų, ar išimties tvarka pateisinama remiantis privalomais ir teisėtais pagrindais, susijusiais su konkrečia šių asmenų padėtimi, praėjus pakankamai ilgam laikotarpiui nuo atitinkamos bendrovės likvidavimo apriboti galimybę susipažinti su tame registre esančiais jų asmens duomenimis taip, kad susipažinti su tais duomenimis būtų leista tik tretiesiems asmenims, įrodžiusiems, kad turi konkretų interesą.

[Prieiga internete](#)